

101 ROKOV OD PREMENOVANIA PREŠPORKU NA BRATISLAVU (1.PRÁPOR ČS. NÁMORNÍCTVA – POĽNÁ POŠTA 1919)

Dunaj je mojou srdcovou záležitosťou. Nielen prostredníctvom námetovej filatelie, ale aj poštovej histórie. Nielen táto rieka, ale aj mesto Bratislava je spojené s mojím detstvom. Keď sa mi pred rokmi dostala do rúk celistvosť poľnej pošty Československého námorníctva z roku 1919 v Bratislave (Obr. 1.), bol to ďalší podnet vo filatelistickom bádaní.

Jedna z ďalších celistvostí v mojej skromnej zbierke poľnej pošty na Slovensku v rokoch 1919 – 1920 nesie dátum 16. február 1919 – Obr. 2a. Pozdrav z Bratislavy píše toho dňa námorník Linhart svojej matke do Čiech. Námorník Linhart na obrazovej strane celistvosti – na pohľadnici Bratislavy – poctivo začiernil maďarský názov POZSONY a vlastnoručne ho nahradil názvom „**BRATISLAV**“ - Obr. 2b. Celistvosť je teda z doby, keď sa nový názov rodil. Premenovanie bolo oficiálne oznámené v Úradných novinách župy Prešporskej zo dňa 27. marca 1919 (na základe rozhodnutia Ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska na čele s Vavrom Šrobárom z 22. februára 1919).

Uplynulo takmer 50 rokov od uverejnenia príspevku Jiřího Nekvasila „Polní pošta čs. námořníků v Bratislavě 1919“ v brnenskom filatelistickom magazíne Merkur (marec 1971, č. 3 (24)). Autor potom zopakoval tieto informácie v závere rozsiahleho pojednania „Lodní pošta rakousko-uherského námořnictva v létech 1914-18“, vo Filatelistických zošitoch časopisu FILATELIE č.16–19/1975.

Neskôr som si doplnil informácie z viacerých prameňov. Snáď najúplnejšiu katalogizáciu poštových pečiatok Čs. poľnej pošty z rokov 1919 – 1920 urobil doc. Ing. Jozef Tekel', DrSc. Bola uverejnená v publikácii ZSF- Filatelistické state č.3/1983. Veľmi zaujímavý článok od toho istého autora uverejnil časopis ZSF Slovenská filatelia, ročník II/č.12 pod názvom JUBILEUM POĽNEJ POŠTY NA SLOVENSKU. Článok sa venuje najmä popisu činnosti česko-slovenských vojenských jednotiek pri oslobodzovaní Slovenska, s poznámkami o prevádzke poľnej pošty.

Nemožno nezmieniť zaujímavý článok ZÁHORIE – PRVÉ ČESKOSLOVENSKÉ PREDMOSTIE V ROKU 1918 v časopise Filatelie 10/1995, autorom ktorého bol iný známy slovenský filatelista - MVDr. Pavol Hallon.

Dovetok: Nariadenie k začatiu činnosti poľnej pošty pre československé vojenské jednotky na Slovensku bolo zverejnené Dodatkom k Dennému rozkazu č. 21 Veliteľstva čs. vojsk na Slovensku zo dňa 20.12.1918. (Nasledovalo uverejnenie tohto rozkazu vo Vestníku ministerstva pôšt a telegrafov č. 4/1918. Rozkaz bol splnený 1. januára 1919. V súlade s tým boli dané do činnosti poľné poštové úrady č. 22, 46, 75 a triediareň poľnej pošty v Uhorskom Hradišti. Dňa 20. januára 1919 začal ešte fungovať úrad poľnej pošty č. 50. Prvý januárový deň roku 1919 sa tak stal oficiálnym začiatkom činnosti našej poľnej pošty. Do tej doby boli zásielky od vojska odosielané z miestnych slovenských poštových úradov. Boli oslobodené od poštovného.

Jaroslav Tomandl